

Recht op bijstand van een advocaat tijdens het (politie)verhoor

Verdachten van strafbare feiten die zijn aangehouden of door de politie of een andere opsporingsinstantie worden uitgenodigd om te worden verhoord, hebben recht op bijstand van een advocaat tijdens het (politie)verhoor. Tenzij de verdachte expliciet afstand doet van dit recht of wanneer er een dringende noodzaak is om met het verhoor te beginnen, is er bij het verhoor een advocaat aanwezig. De verdachte moet vanaf 1 maart 2016, in ieder geval voor de start van het eerste verhoor, door de opsporingsambtenaar actief worden gewezen op dit recht.

Het recht op een advocaat tijdens het politieverhoor gold al voor minderjarigen. Vanaf 22 december 2015 is dit ook het geval voor meerderjarigen. Dat is het gevolg van een uitspraak van de Hoge Raad op die datum. Voordien had Nederland op grond van een Europese richtlijn tot 27 november 2016 de tijd om het recht op verhoorbijstand te regelen. In het belang van de rechtszekerheid heeft de Hoge Raad dat tijdstip vervroegd.

Wetsvoorstellen

Het recht op verhoorbijstand maakt onderdeel uit van twee wetsvoorstellen die binnenkort in de Tweede Kamer worden behandeld. Vooruitlopend daarop kan een verdachte, als gevolg van de uitspraak van de Hoge Raad, nu al een beroep doen op het recht op verhoorbijstand. Vanaf 1 maart 2016 moeten verdachten in ieder geval voor aanvang van het eerste verhoor actief op dit recht worden gewezen.

Gefinancierde rechtsbijstand

Als er sprake is van een verdenking van een strafbaar feit waarvoor de verdachte in voorlopige hechtenis kan worden geplaatst (de zogenoemde A en B-zaken), is verhoorbijstand voor de verdachte die is aangehouden kosteloos. De verdachte kan een bij de Raad voor Rechtsbijstand ingeschreven voorkeursadvocaat opgeven. Doet hij dat niet, dan krijgt hij een advocaat toegewezen die die dag 'piketdienst' heeft. Een advocaat inschakelen die niet op de piketlijst staat mag ook, maar de kosten zijn dan voor eigen rekening. Dat laatste geldt ook voor verdachten die zijn uitgenodigd om te worden verhoord.

Tarieven

De advocaat krijgt voor verhoorbijstand in de piketfase vastgestelde tarieven, waarbij de hoogte afhankelijk is van de zwaarte van de zaak. Deze zijn door het ministerie van Veiligheid en Justitie vastgesteld en worden door de Raad voor rechtsbijstand opgenomen in een Beleidsregel. De (forfaitaire) vergoedings-regeling voor advocaten die verhoorbijstand verlenen in piketzaken bedraagt per 1 maart 2016 1,5 punt voor lichte zaken (misdrijven waarvoor in verzekeringstelling mogelijk is) en 3 punten voor zware zaken (12-jaarsfeiten, dodelijk slachtoffer/zwaar lichamelijk letsel en zware zedenzaken). Deze vergoedingsregeling geldt zowel voor verhoren van meerderjarige- als van minderjarige verdachten. Wie is aangehouden op verdenking van een strafbaar feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten, wordt wel gewezen op het recht van bijstand door een advocaat tijdens het politieverhoor, maar de kosten daarvan zijn dan voor eigen rekening van de verdachte.

Wat mag de advocaat tijdens het verhoor?

Het OM heeft in een beleidsbrief aan alle parketten regels opgenomen voor de inrichting en orde tijdens het politieverhoor van meerderjarige verdachten. Uitgangspunt daarvoor is de regeling zoals opgenomen in het wetsvoorstel en het ontwerp-besluit tot implementatie van Richtlijn 2013/48/EU inzake het recht op toegang tot een raadsman in strafprocedures (34 157), zoals door de Minister van VenJ bij het parlement zijn ingediend. De verhorend ambtenaar heeft de leiding over het verhoor en handhaaft de orde tijdens het verhoor.

Advocaten mogen ten minste één maal vragen om onderbreking van het verhoor voor overleg en voor aanvang en na afloop van het verhoor opmerkingen maken of vragen stellen. Zij moeten zich daarbij richten tot de verhorend ambtenaar. Daarnaast mogen zij de verhorend ambtenaar erop wijzen dat de verdachte de hem gestelde vragen niet begrijpt, dat de verhorend ambtenaar in strijd met het bepaalde in artikel 29, eerste lid Wetboek van Strafvordering ontoelaatbare druk uitoefent op de verdachte of dat de fysieke of psychische toestand van de verdachte zodanig is dat het niet verantwoord is het verhoor voort te zetten.

Als de advocaat de orde of voortgang van het verhoor verstoort kan hij door de hulpofficier van justitie uit de verhooruimte worden verwijderd. De advocaat mag een mobiele telefoon of laptop/tablet meenemen om aantekeningen te maken en piketmeldingen te ontvangen en te beantwoorden. Het maken van opnames of foto's tijdens het verhoor is niet toegestaan.

Colofon

Dit informatieblad is een uitgave van het ministerie van Veiligheid en Justitie | Directie Voorlichting
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
Maart 2016 | 91418

Aan de inhoud van dit informatieblad kunt u geen rechten ontleen.